

Bryssel den 26 juni 2026
(OR. en, de)

10642/26
ADD 1 REV 2

Interinstitutionellt ärende:
2024/0319(COD)

CODEC 1202
AGRI 505
AGRIORG 80
AGRIFIN 122
AGRILEG 161

I/A-PUNKTSNOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: Utkast till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om
ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och
(EU) 2021/2116 vad gäller stärkande av jordbrukarnas ställning i
livsmedelsförsörjningskedjan (**första behandlingen**)
– Antagande av lagstiftningsakten
– Uttalanden

Tyskland har begärt att följande uttalande ska tas till rådets protokoll

Den tyska förbundsregeringen avstår från att rösta om förslaget till förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller stärkande av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan, i dess ändrade lydelse enligt trepartskompromissen av den 5 mars 2026.

Förbundsregeringen ställer sig bakom förslagets mål att stärka jordbrukarnas ställning. På det hela taget är förbundsregeringen dock inte övertygad om att de instrument som föreskrivs är lämpliga för att detta mål ska kunna uppnås på ett effektivt sätt. Förbundsregeringen ser särskilt kritiskt på den ökade byråkrati som förslaget medför och de omfattande ansträngningar och kostnader som är förknippade med övergången. Ett centralt mål för förbundsregeringen är nämligen att minska onödig byråkrati och undvika onödiga kostnader för ekonomin. I europeisk jämförelse påverkas den tyska livsmedelsindustrin i särskilt hög grad av införandet av skydd för köttbeteckningar, för vilket det enligt Tyskland inte finns något behov av reglering.

Mot denna bakgrund kan förbundsregeringen inte godta förslaget. Samtidigt konstaterar den att viktiga justeringar gjordes till följd av trepartsmötet. Medlemsstaterna ges möjlighet att bevilja undantag från skyldigheten att ingå skriftliga avtal med ett visst minimiinhåll. Undantaget för mejerisektorn är visserligen begränsat men omfattar väsentliga inslag.

Ordförandeskapet gjorde också sitt yttersta för att försvara rådets ståndpunkt när det gäller skydd för köttbeteckningar: termer som används allmänt på den tyska marknaden även utanför köttsektorn (t.ex. burgare, korv och schnitzel) kan fortsätta att användas fritt, medan beteckningarna inom fisksektorn inte påverkas, och generösa övergångs- och saluföringsperioder har införts.

Lettland har begärt att följande uttalande ska tas till rådets protokoll

Lettland röstar emot förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller stärkande av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan (*förslaget*).

Under diskussionerna om förslaget har Lettland konsekvent vidhållit åsikten att alla förslag som syftar till att stärka producenternas ställning i försörjningskedjan måste ge producenterna verkliga och påtagliga fördelar.

När det gäller avtalsvillkor och respekt för den lettiska jordbrukssektorns synpunkter anser Lettland att medlemsstaterna även i fortsättningen själva ska få fatta beslut om att kräva obligatoriska skriftliga avtal i stället för att detta skulle införas som en tvingande skyldighet.

Lettland lägger fram följande argument för att rösta emot förslaget:

- 1) Vi anser att bestämmelserna om avtal och avtalsvillkor i förordningen om en samlad marknadsordning bör förbli oförändrade och att det bör överlåtas åt medlemsstaterna att föreskriva obligatoriska skriftliga avtal och medlingsmekanismer. Lettland motsätter sig särskilt bestämmelserna om avtal i artikel 148, eftersom de inte tillåter medlemsstaterna att besluta att avtal inom mejerisektorn inte bör vara obligatoriska.
- 2) Lettland kan inte heller stödja avvikelser från rådets mandat när det gäller medlingsmekanismen och sänkningen av tröskelvärdet för minimileveranser från 20 000 euro till 10 000 euro.

Nederländerna har begärt att följande uttalande ska tas till rådets protokoll

Nederländerna välkomnar den överenskommelse som nåtts om det aktuella förslaget till förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller stärkande av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan. De nya reglerna om avtalsvillkor och andra bestämmelser bidrar till en starkare förhandlingsposition för jordbrukare, ett mål som har fått aktivt stöd av Nederländerna under hela beslutsprocessen. I denna process var det viktigt att säkerställa lika villkor och bred tillämpning i hela EU i syfte att uppnå målet med ”Ett Europa, en marknad”.

Av såväl formella som materiella skäl kan Nederländerna emellertid inte stödja tillägget i sista minuten av begränsningar av användningen av köttrelaterade termer och begränsningarna av möjligheterna vad gäller odlat kött. Dessa begränsningar bidrar inte till att skapa klarhet för konsumenterna och skapar en onödig regelbörda för näringslivet. Dessutom undergräver de utvecklingen av nya produkter och hybridprodukter och avskräcker från innovation och privata investeringar – faktorer som är avgörande för att man ska kunna stärka det europeiska jordbruks- och livsmedelssystemets framtida inkomstmöjligheter. Detta strider följaktligen mot rekommendationerna i Draghi-rapporten om att stärka EU:s framtida globala konkurrenskraft.

Även om förslaget till förordning bidrar till jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan kan Nederländerna, när allt kommer omkring, inte stödja den kompromissöverenskommelse som nåtts mellan rådet, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen om förslaget till förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller stärkande av jordbrukarnas ställning i livsmedelsförsörjningskedjan, mot bakgrund av reservationerna mot ovannämnda begränsningar.

Österrike har begärt att följande uttalande ska tas till rådets protokoll

Österrike har alltid ställt sig konstruktivt till praktiska bestämmelser om stärkande av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.

Under diskussionerna var och är följande frågor särskilt viktiga för Österrike:

- Undantag från skyldigheten att ingå skriftliga avtal om leverans av jordbruksprodukter, särskilt inom mejerisektorn.
- Lämplig differentiering i konkurrenslagstiftningen mellan erkända producentorganisationer och icke erkända producentorganisationer eller andra enheter.

Undantag från skyldigheten att ingå skriftliga avtal om leverans av jordbruksprodukter, särskilt inom mejerisektorn

Inom ramen för förordning (EU) nr **1308/2013 (artiklarna 148 och 168)** om en samlad marknadsordning kan **medlemsstaterna för närvarande** i enlighet med **subsidiaritetsprincipen besluta** huruvida **skriftliga avtal** ska föreskrivas för leveranser till första köpare, med undantag för kooperativ.

För närvarande föreskrivs inga skriftliga avtal i Österrike. I den nationella förordningen om ramvillkor för producenter, som grundar sig på lagen om marknadsordningen, föreskrivs dock att en leverantör av obehandlad mjölk eller jordbruksprodukter får begära ett avtal. Skriftliga avtal om mjölkleveranser är redan allmän praxis i Österrike, men de behöver inte exakt följa bestämmelserna i den samlade marknadsordningen.

Det aktuella förslaget om **ändring av den samlade marknadsordningen** innebär **grundläggande ändringar av avtalsvillkoren:**

Skriftliga **avtal krävs** nu i princip för **alla leveranser** av jordbruksprodukter, vilket inom mejerisektorn numera, utöver obehandlad mjölk, även omfattar leveranser av samtliga mjölkprodukter.

Undantagen för kooperativ kopplas till **ytterligare villkor** (inbegripet transparenta och demokratiska metoder för fastställande av priser i förväg, med beaktande av inverkan på ersättningen till jordbrukarna samt betalningsfrister och betalningsförfaranden) och är förknippade med **rättsosäkerhet**.

En **ny revideringsklausul** för avtal med en löptid på 12 månader (**6 månader inom mejerisektorn**) har införts, vilken ger leverantören en möjlighet att när som helst ensidigt säga upp leveransavtalet. Hittills har målet med den samlade marknadsordningen varit att föreskriva leveransavtal med en löptid på minst 6 månader. Nu finns det en **risk** för att snarare **kortare löptider** kommer att **erbjudas**. Detta gäller särskilt mejerisektorn.

Undantag för vissa **produkter** eller **delar av avtal** är visserligen fortfarande möjliga, men de måste fastställas på nationell nivå, vilket medför en byråkratisk börda.

Det finns en **risk** för att endast **kortfristiga leveransavtal** kommer att erbjudas eller att det blir ännu svårare för mindre leverantörer i avlägsna områden att hitta en köpare. Detta ändrar inte marknadsförhållandena. För närvarande medför ökningen av mjölkvolymerna i EU ett tryck på producentpriserna.

Utvidgning av undantagen från konkurrenslagstiftningen till att även omfatta icke erkända producentorganisationer och andra enheter

Hittills har producentorganisationer som är erkända enligt artikel 152.1 i förordning (EU) nr 1308/2013, med avvikelse från artikel 101.1 i EUF-fördraget, haft rätt att planera produktionen, optimera produktionskostnaderna, släppa ut produkter på marknaden och förhandla om avtal avseende leveransen av jordbruksprodukter för sina medlemmars räkning, för hela eller en del av deras totala produktion.

I framtiden kommer dessa undantag från konkurrenslagstiftningen att **utvidgas till att även omfatta icke erkända producentorganisationer, kooperativ eller andra likvärdiga juridiska former som erkänns enligt nationell rätt** och som har ansökt om erkännande och ännu inte av en medlemsstat har erkänts som en producentorganisation, förutsatt att de uppfyller kraven i artiklarna 152.1 och 154 i förordningen om en samlad marknadsordning.

En sådan producentorganisation får **utnyttja** denna avvikelse inom den period som anges i artikel 154.4 a i förordningen om en samlad marknadsordning eller, om medlemsstaten vid utgången av den perioden inte har fattat något beslut om ansökan om erkännande, **inom fem år från den dag då ansökan om erkännande lämnades in**, såvida inte den berörda medlemsstaten har beslutat att vägra erkännande.

Följande konsekvenser kan förutses:

- Tillägget av nya stödmottagare kommer att motverka de pågående förenklingsansträngningarna – den förväntade ökningen av antalet kontroller kommer att medföra en större administrativ börda.
- Det faktum att förfaranden kan pågå i årtal skapar dessutom rättsosäkerhet och medför en betydande risk för kraftfulla antitrustsanktioner vid efterhandsavgöranden i händelse av bristande efterlevnad av erkännandekraven.
- Det bör också påpekas att det uppstår allt större skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller tidpunkten för erkännandeförfaranden inom den föreskrivna femårsperioden.
- Dessutom har ett helt nytt erkännandeförfarande införts (för närvarande: förhandskontroll; i framtiden: efterhandskontroll).
- Utöver de nämnda aspekterna innebär den nya bestämmelsen att **det nuvarande systemet med erkända producentorganisationer försvagas: fördelarna för redan erkända producentorganisationer kommer att minska.**

Österrike anser att **status quo i erkännandesystemet klart är att föredra**, inte minst för att **säkra fördelarna för de producentorganisationer som redan har erkänts**. Slutligen har det redan varit möjligt för alla icke erkända producentorganisationer, kooperativ och andra enheter att bli erkända som producentorganisationer och således att komma i åtnjutande av undantagen från konkurrenslagstiftningen.

Slutsats:

Österrike anser att dessa punkter kan övervägas ytterligare och uppmanar **därför Europeiska kommissionen att utvärdera de aktuella ändringarna inom en rimlig tidsperiod.**

Österrike kommer dock **inte att motsätta sig den uppnådda kompromissen och kommer att rösta för förslaget.**

Kommissionen har begärt att följande uttalande ska tas till rådets protokoll

Kommissionen har aviserat en översyn av EU:s regler om offentlig upphandling för andra kvartalet 2026, i syfte att möjliggöra och underlätta användningen av kriterier för hållbarhet, resiliens och europeiskt företräde vid upphandling.

I detta sammanhang kommer kommissionen att undersöka hur offentlig upphandling, med respekt för reglerna för den inre marknaden och internationella skyldigheter, kan stödja hållbarhetsmål och europeiskt företräde. Dessa mål kommer också att stödja EU:s livsmedelspolitik och produkter som kommer från små jordbruk, produceras lokalt och saluförs via korta leveranskedjor.
